

Shakira Adiani¹
 Iim Siti Karimah²
 Farida Amalia³

ANALISIS MATERI PEMBELAJARAN FRANÇAIS DE L'HÔTELLERIE DALAM LAMAN [HTTPS://WWW.LEPOINTDUFLE.NET](https://www.lepointdufle.net)

Abstrak

Penelitian ini dilatarbelakangi oleh kesulitan dalam menemukan sumber materi pembelajaran Français de l'Hôtellerie yang seringkali menjadi hambatan dalam proses pembelajaran, terlebih bagi individu yang mempelajari bidang ini secara mandiri atau otodidak. Penelitian ini bertujuan untuk mengetahui apakah laman <https://www.lepointdufle.net> dapat dijadikan sumber materi pembelajaran Français de l'Hôtellerie yang sesuai dengan acuan CCIP. Metode penelitian yang digunakan adalah deskriptif kualitatif, dengan 7 kriteria identifikasi materi berdasarkan teori Bérard (1990) dan tabel kesesuaian materi. Hasil analisis menunjukkan bahwa materi pembelajaran Français de l'Hôtellerie pada laman <https://www.lepointdufle.net> belum sepenuhnya memenuhi acuan CCIP, sehingga laman ini hanya disarankan untuk digunakan sebagai alternatif pembelajaran tambahan atau sebagai materi pendukung dalam mempelajari bahasa Perancis bidang perhotelan.

Kata Kunci: Bahasa Perancis Bidang Perhotelan, Lepointdufle, CCIP

Abstract

This research is motivated by the difficulty in finding learning materials for Français de l'Hôtellerie which often becomes an obstacle in the learning process, especially for individuals who study this field independently or autodidactically. This study aims to determine whether the page <https://www.lepointdufle.net> can be used as a source of learning materials for Français de l'Hôtellerie that are in accordance with the CCIP reference. The research method used is descriptive qualitative, with 7 material identification criteria based on Bérard's theory (1990) and a material suitability table. The results of the analysis show that the learning materials for Français de l'Hôtellerie on the page <https://www.lepointdufle.net> do not fully meet the CCIP reference, so this page is only recommended for use as an alternative additional learning or as supporting material in learning French in the hospitality field.

Keywords: French in the Hospitality Field, Lepointdufle, CCIP

PENDAHULUAN

Secara sederhana, bahasa dapat diartikan sebagai alat untuk berkomunikasi atau menyampaikan sesuatu yang terlintas di dalam hati (Akmansyah, 2012). Namun, lebih jauh bahasa adalah alat untuk berinteraksi, dalam arti alat untuk menyampaikan pikiran, gagasan, konsep atau perasaan. Bahasa yang digunakan masyarakat pada umumnya merupakan bahasa ibu yang sudah mereka peroleh sejak dini. Seiring berkembangnya zaman, masyarakat tidak hanya menggunakan bahasa ibu sebagai alat berkomunikasi tetapi juga menggunakan bahasa asing. Di era globalisasi, semua orang membutuhkan bahasa asing untuk berkomunikasi. Salah satu dari bahasa asing tersebut adalah bahasa Perancis. Selain bahasa Inggris yang menjadi bahasa internasional utama, bahasa Perancis juga merupakan salah satu bahasa utama di dunia. Mempelajari bahasa Perancis tidak terbatas hanya dalam lingkup umum Français Langue Étrangère (FLE) saja, tetapi juga mempelajari bahasa Perancis untuk tujuan spesifik atau khusus, yaitu le Français sur Objectifs Spécifiques (FOS).

Menurut Dictionnaire de Didactique du Français Langue Étrangère et Seconde (Florence Mourlhon-Dallies, 2008), FOS ditujukan bagi pembelajar dewasa yang bermaksud mempelajari atau meningkatkan kompetensi bahasa Perancis untuk aktivitas profesional atau studi lanjut. Lehmann (dalam Richer, 2018) menjelaskan "Ces apprenants de plus visent une rentabilité de la

^{1,2,3}Universitas Pendidikan Indonesia

email: adianishakira@upi.edu, iimsitikarimah@upi.edu, faridamalia@upi.edu

formation, un retour significatif sur investissement en formation (d'où des exigences sur la qualité de la formation proposée) et présentent une forte motivation professionnelle et/ou sociale” dalam arti lain bahwa pembelajaran FOS lebih ditujukan untuk memperoleh suatu pelatihan, investasi dalam pelatihan yang signifikan (dimana persyaratan untuk kualitas pelatihan yang ditawarkan) dan memiliki motivasi profesional dan/atau sosial yang kuat. Di dalam FOS terdapat pembelajaran yang lebih spesifik, seperti Français des Affaires, Français du Tourisme, Français de l'Hôtellerie, Français de la Restauration, dan Français des Médias.

Di Program Studi Pendidikan Bahasa Perancis FPBS UPI, FOS memiliki peminat terbanyak. Dari 3 peminatan yang disediakan, banyak di antara mahasiswa yang memilih FOS untuk dipelajari karena mereka tertarik untuk bekerja di bidang tersebut. Oleh karena itu, diperlukan sumber belajar dan bahan pembelajaran untuk meningkatkan kemampuan bahasa Perancis dalam bidang FOS ini. Salah satu pembelajaran FOS yang diajarkan di Program Studi Pendidikan Bahasa Perancis FPBS UPI adalah Français de l'Hôtellerie. Menurut Warzée (dalam Suhartono, 2013) Français de l'Hôtellerie ditujukan bagi para profesional perhotelan atau restorasi yang berhubungan langsung dengan pelanggan penutur bahasa Perancis. Pengajaran ini juga ditujukan bagi calon profesional perhotelan yang mempersiapkan diri untuk bekerja pada bidang tersebut. Tujuan pengajaran ini adalah memberikan keterampilan berkomunikasi bahasa Perancis dalam situasi profesional perhotelan dan restorasi.

Namun, sulitnya menemukan sumber materi pembelajaran Français de l'Hôtellerie di pasaran dalam bentuk cetak sering kali menjadi hambatan dalam proses pembelajaran. Terlebih bagi khalayak umum yang mempelajari bidang tersebut secara mandiri atau otodidak, sehingga mereka memerlukan dukungan materi pembelajaran yang memadai. Oleh karena itu, perlu adanya alternatif yang dapat digunakan sebagai acuan untuk memperoleh materi pembelajaran Français de l'Hôtellerie, salah satunya dengan memanfaatkan konten dari laman <https://www.lepointdufle.net> sebagai sumber materi pembelajaran. Selain menyajikan berbagai tautan web untuk pembelajaran bahasa Perancis, laman ini juga dilengkapi dengan latihan-latihan sehingga para penggunanya dapat belajar secara mandiri. Selaras dengan penelitian sebelumnya, menurut Susanti (2010) yang menyimpulkan bahwa laman <https://www.lepointdufle.net> dinilai lengkap, tidak hanya dilihat dari segi materi yang disajikan, tetapi juga dari segi kerja sama lembaga maupun pengunjung dan link dalam laman tersebut.

Namun, sebelum mentransformasikan materi pembelajaran kepada pembelajar, penting untuk melakukan analisis materi terlebih dahulu guna menentukan apakah materi dalam laman tersebut dapat dijadikan sumber belajar dan memenuhi standar kompetensi yang telah ditetapkan. Adapun, menurut Spradley (dalam Sugiyono, 2015) analisis adalah sebuah kegiatan untuk mencari suatu pola, karena berkaitan dengan pengujian secara sistematis terhadap sesuatu untuk menentukan bagian, hubungan antar bagian, dan hubungannya dengan keseluruhan. Analisis materi merujuk pada proses mengevaluasi dan memahami berbagai aspek dari materi yang akan digunakan.

METODE

Metode yang digunakan dalam penelitian ini adalah metode deskriptif kualitatif. Menurut Rais dkk., (2020) metode deskriptif kualitatif adalah sebuah metode yang digunakan peneliti untuk menemukan pengetahuan atau teori terhadap penelitian pada satu waktu tertentu. Populasi penelitian ini mencakup seluruh materi pembelajaran FOS yang terdapat dalam laman <https://www.lepointdufle.net>. Adapun, menurut Amin et al., (2023), populasi merupakan keseluruhan objek/subjek penelitian. Sedangkan, sampel penelitian ini adalah materi pembelajaran Français de l'Hotellerie yang terdapat dalam tema FOS pada laman tersebut. Menurut Adnyana (2021), sampel diartikan sebagai suatu bagian dari objek atau subjek yang mewakili populasi.

Teknik pengumpulan data yang digunakan yaitu studi pustaka dan studi dokumentasi. Menurut Purwono (2008), studi pustaka adalah penelitian yang dilakukan dengan cara membaca jurnal atau referensi lain untuk mencari teori-teori yang relevan dengan permasalahan yang diteliti. Teknik ini digunakan untuk menjadikan laman <https://www.lepointdufle.net> sebagai bahan pustaka yang bersumber dari internet. Sedangkan, menurut Nilamsari (2014), metode studi dokumentasi adalah metode mencari data mengenai hal-hal atau variabel berupa buku-buku, majalah, dokumen, dan lain-lain. Metode dokumentasi pada penelitian ini digunakan

untuk mengumpulkan serta mendokumentasikan data berupa materi-materi yang terdapat pada laman <https://www.lepointdufle.net> sebagai objek yang akan dianalisis untuk menunjang penelitian.

Dalam penelitian ini, instrumen yang digunakan adalah teori yang diambil dari Bérard (dalam Wulansari, 2019) yang dikemas dalam bentuk tabel dan mencakup 7 kriteria untuk mengidentifikasi sebuah materi pembelajaran. Selain itu, untuk memperkuat hasil analisis, digunakan pula tabel untuk menilai kesesuaian materi Français de l’Hotellerie dengan acuan dari Chambre de commerce et d’industrie de Paris (CCIP).

HASIL DAN PEMBAHASAN

Laman <https://www.lepointdufle.net> merupakan salah satu portal situs FLE online tertua yang dibuat oleh Hélène Weinachter pada tahun 2002. Laman ini menyediakan akses dari kumpulan 17.300 tautan yang diantaranya 9.000 tautan untuk mempelajari bahasa Perancis dan 8.300 tautan untuk sumber pengajaran bahasa Perancis. Tautan yang terkumpul tersebut memiliki berbagai tema pembelajaran dan keterampilan yang beragam. Setiap latihan atau aktivitasnya berjalan secara independen, artinya elemen-elemen di dalamnya (audio, video, dokumen, koreksi, dll) dapat diakses dengan jelas di halaman.

Pada halaman utama, terdapat 2 kolom yang dapat mempermudah pengguna dalam mengakses laman tersebut, yaitu kolom Apprendre le Français dan kolom Enseigner le Français. Jika kedua kolom tersebut di-klik, akan muncul berbagai tema dan sub tema yang tersedia. Namun, sebelum mentransformasikan materi pembelajaran kepada pembelajar, penting untuk melakukan analisis materi terlebih dahulu guna menentukan apakah materi dalam laman tersebut dapat dijadikan sumber belajar dan memenuhi standar kompetensi yang telah ditetapkan. Di bawah ini merupakan hasil analisis deskriptif dalam mengidentifikasi sebuah materi pembelajaran menurut teori Bérard (dalam Wulansari, 2019) yang mencakup 7 kriteria, yaitu:

1. Type de matériel (Jenis pembelajaran)

Laman <https://www.lepointdufle.net> merupakan sebuah laman pembelajaran bahasa Perancis berbasis daring atau en ligne, atau dapat dikatakan bahwa untuk memperoleh materi pembelajaran bahasa Perancis dalam laman ini perlu menggunakan akses koneksi jaringan internet. Di dalam laman ini terdapat materi pembelajaran Français de l’Hotellerie berupa visual maupun audiovisual.

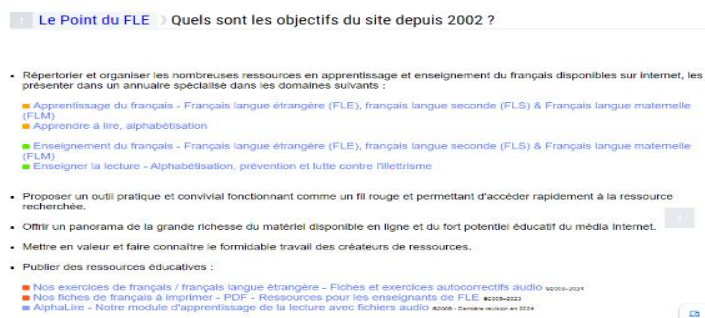
2. Public (Publik sasaran)

Dalam laman <https://www.lepointdufle.net> pada bagian Présentation du Site tertera dengan jelas bahwa publik yang menjadi sasaran pembelajaran bahasa ini adalah pelajar asing atau umum (général). Oleh karena itu, peneliti berpendapat bahwa materi bahasa Perancis yang ada di laman ini dapat dipelajari oleh semua kalangan (bisa untuk umum, pemula dalam mempelajari bahasa, anak-anak, dewasa, remaja, bahkan untuk profesional). Hal ini mengingat bahwa pembelajaran bahasa Perancis di laman ini menawarkan berbagai tingkatan dan keterampilan bahasa.

3. Structure générale de la méthode (Struktur metode umum)

1. Objectifs (Tujuan)

Dalam laman <https://www.lepointdufle.net> terdapat tujuan laman yang tertera pada bagian Présentation du Site, seperti pada gambar di bawah ini.

Gambar 1. Tujuan utama laman

2. Durée de l'apprentissage (Durasi pembelajaran)

Di dalam laman <https://www.lepointdufle.net> tidak dicantumkan mengenai durasi pembelajaran secara spesifik, karena laman ini bersifat daring atau en ligne sehingga dapat diakses kapanpun dan waktu pembelajaran pun dapat disesuaikan dengan kebutuhan pengguna.

3. Leçon ou unités (Pelajaran atau unit)

Di laman <https://www.lepointdufle.net>, khususnya pada halaman Français sur objectifs spécifique (FOS) terdapat 4 kolom tema yang tersedia. Salah satunya adalah kolom Français du tourisme, hôtellerie, restauration, secteur de la propreté yang terbagi lagi menjadi 9 topik. Setiap topiknya berasal dari berbagai tautan web yang berbeda. Namun, peneliti akan membatasi penelitian ini hanya pada topik khusus materi Français de l'Hôtellerie, seperti yang ditunjukkan pada tabel dibawah ini.

Tabel 1. Topik materi Français de l'Hôtellerie

No.	Topik	Tautan
1.	Exercices avec des reportages radio sur la thématique <<Hôtellerie et restauration>>	https://francaisfacile.rfi.fr/fr/tag/le-fran%C3%A7ais-de-l-h%C3%B4tellerie-et-de-la-restauration-b1/ . Sumber: Le français facile avec RFI - RFI Radio France Internationale - France
2.	Les métiers de l'hôtellerie et de la restauration	https://www.onisep.fr/metier/decouvrir-le-monde-professionnel/hotellerie-restauration/les-metiers-et-l-emploi-dans-le-secteur-de-l-hotellerie-et-de-la-restauration . Sumber: ONISEP Office national d'information sur les enseignements & les professions / Ministère de l'Éducation nationale - France
3.	Site de français du tourisme et de l'hôtellerie – Activités variées	http://www.appuifle.net/tourisme/index.htm . Sumber: Mireille Spalacci / AppuiFLE Tourisme - Espagne
4.	Hôtellerie et restauration – Cours en video	https://webtv.hotellerie-restauration.ac-versailles.fr/ . Sumber: Webtv Hôtellerie-restauration et Métiers de l'alimentation / Ministère de l'Éducation nationale - France
5.	La terminologie de l'hôtellerie	https://leflpourlescurieux.fr/terminologie-de-l-hotellerie-a2/ . Sumber: Ivan Bargiarelli / Le FLE pour les curieux - leflpourlescurieux - France

4. Progression (Perkembangan)

Berdasarkan hasil analisis peneliti, materi Français de l'Hôtellerie pada laman <https://www.lepointdufle.net> menunjukkan perkembangan yang signifikan, dengan adanya beragam topik yang saling berkaitan dengan tema atau subtema lainnya.

5. Aptitudes (Keterampilan/kompetensi)

Keterampilan/kompetensi yang terdapat pada materi Français de l'Hôtellerie dalam laman <https://www.lepointdufle.net> hanya mencakup 2 keterampilan bahasa Perancis, yaitu Compréhension Orale (CO) dan Compréhension Écrite (CÉ).

4. Contenu (Isi materi)

1. Sélection (Pemilihan Materi)

Untuk sélection atau pemilihan materi Français de l'Hôtellerie dalam setiap tautan webnya sangatlah beragam. Menurut hasil analisis peneliti, materi-materi tersebut disesuaikan dengan topik yang dipilih oleh pengguna, dan materi di dalamnya pun tidak memiliki tingkat kesulitan karena adanya keterkaitan antara setiap topik yang ada.

Pada topik pertama, yaitu Exercices avec des reportages radio sur la thématique <<Hôtellerie et restauration>>, yang dapat diakses melalui tautan <https://francaisfacile.rfi.fr/fr/tag/le-fran%C3%A7ais-de-l-h%C3%B4tellerie-et-de-la-restauration-b1/>, keseluruhan materi-nya lebih berfokus pada restauration dan hanya terdapat 1 bagian materi mengenai hôtellerie yang berjudul Décrire des fonctions: le

maître d'hôtel. Di dalamnya disajikan audio mengenai “des directeurs de restaurants décrivent les rôles et les fonctions du maître d'hôtel” serta beragam soal untuk menguji pemahaman terhadap audio yang disajikan, dan pengguna pun dapat melihat koreksi jawaban mereka sendiri. Selain itu, terdapat pula opsi untuk mengunduh dokumen di bagian bawah halaman.

Pada topik kedua, yaitu Les métiers de l'hôtellerie et de la restauration, yang dapat diakses melalui tautan <https://www.onisep.fr/metier/decouvrir-le-monde-professionnel/hotellerie-restauration/les-metiers-et-l-emploi-dans-le-secteur-de-l-hotellerie-et-de-la-restauration>, tersedia berbagai pilihan pekerjaan dalam bidang perhotelan. Saat masing-masing di-klik, akan muncul deskripsi yang menjelaskan informasi tentang pekerjaan tersebut. Berbagai pilihan pekerjaannya antara lain: (1) Barman/barmaid; (2) Cuisinier/cuisinière; (3) Directeur/directrice de restaurant; (4) Directeur/directrice d'hôtel; (5) Employé/employée de restaurant; (6) Femme/valet de chambre; (7) Garçon de café/serveuse; (8) Gérant/gérante de restauration collective; (9) Gouvernant/gouvernante; (10) Maître/maîtresse d'hôtel; (11) Pâtissier/pâtissière; (12) Personnel de hall d'hôtel deluxe; (13) Réceptionniste; (14) Sommelier/sommelière.

Pada topik ketiga, Site de français du tourisme et de l'hôtellerie – Activités variées, yang dapat diakses melalui tautan <http://www.appuifle.net/tourisme/index.htm>, terdapat 4 kolom yang disajikan di dalamnya yaitu: compréhension écrite, activités d'écoutes, vocabulaire, dan grammaire. Namun, tautan ini merupakan sumber pembelajaran tourisme dan hôtellerie, dengan materi yang lebih berfokus pada tourisme. Hanya ada 1 materi hôtellerie yang tersedia, yaitu dalam kolom vocabulaire dan terletak di activité 11, dengan judul Les métiers d'hôtel. Materi tersebut mencakup gambar tabel profesi di perhotelan, dan di bawahnya terdapat soal menjodohkan yang menguji pemahaman pengguna terhadap tabel tersebut.

Pada topik keempat, yaitu Hôtellerie et restauration – Cours en video, yang dapat diakses melalui tautan <https://webtv.hotellerie-restauration.ac-versailles.fr/>, terutama di kolom hôtellerie tersedia 40 video pembelajaran bahasa Perancis bidang perhotelan dengan berbagai judul, yaitu: (1) Yield management en hôtellerie; (2) Avis sur les sites de commentaires et hôtellerie; (3) Départ d'un client anglais; (4) Arrivée d'un client anglais; (5) Départ d'un client de société; (6) Arrivée d'un client de société; (7) Réservation d'un client de société; (8) Départ d'un client individuel; (9) Arrivée d'un client individuel; (10) Réservation d'un client individuel; (11) Ils ont porté haut les Voix de la Paix; (12) Baccalauréat STHR. Niveau seconde; (13) « Talk-show » sur la formation BTS RH; (14) Présentation de l'hôtel Okko; (15) Naturalité - Alain Ducasse au Plaza Athénée; (16) Formations en hébergement - L'équipe; (17) Formations en hébergement - « Les patronnes »; (18) Formations en hébergement - « La charte »; (19) Formations en hébergement - « L'informaticien »; (20) Formations en hébergement - En français; (21) Formations en hébergement - En anglais; (22) Formations en hébergement - En espagnol; (23) Formations en hébergement - En italien; (24) Formations en hébergement - En portugais; (25) Formations en hébergement - En japonais; (26) Communiquer sur la modularité des tarifs; (27) La technique de l'upsale; (28) Le traitement d'une réclamation client; (29) Information vente à un segmentaire « femme d'affaires »; (30) Le Multimédia en Front Office - Présentation; (31) Check-in; (32) Check-out; (33) Conciergerie; (34) Délogement; (35) Dépôt au coffre; (36) Réservation téléphonique; (37) Walk-in; (38) Hospitality awards 2008; (39) Famille des métiers de l'Hôtellerie-Restauration, académie de Versailles; (40) Technique du lit à blanc. Namun, ditemukan beberapa kekurangan pada topik ke-4 ini, antara lain tidak adanya translate atau transkrip untuk seluruh video pembelajaran Français de l'Hôtellerie. Hal ini akan membuat pengguna merasa kesulitan dalam memahami materi, terutama karena kualitas audio dan video-nya pun kurang memadai, mengingat video tersebut dibuat dalam rentang tahun 2008-2018. Selain itu, terdapat beberapa video yang tidak dapat diakses dikarenakan format tidak mendukung dan sumber tidak ditemukan.

Pada topik kelima, La terminologie de l'hôtellerie, yang dapat diakses melalui tautan <https://leflpourlescurieux.fr/terminologie-de-l-hotellerie-a2>, disajikan informasi mengenai istilah-istilah dalam perhotelan yang terbagi menjadi 3 bagian, yaitu: (1)

Hôtellerie: les hôtels, yang terdiri atas catégories d'hôtels, types de chambres, personnel, services annexes; (2) Hôtellerie: les autres types d'hébergement touristiques; dan (3) Hôtellerie: les expressions à employer. Disajikan pula exercices atau latihan soal dalam berbagai bentuk sebagai upaya untuk menguji pemahaman terhadap materi yang telah disajikan. Di sela-sela bagiannya tersebut, terdapat consignes "Regardez cette video!" yang di bawahnya bertuliskan vidéo dengan huruf tebal, dan jika di-klik, pengguna akan diarahkan langsung ke situs YouTube yang menampilkan video dialog berjudul réserver une chambre d'hôtel par téléphone. Selain itu, terdapat juga consignes "Écoutez ce dialogue à l'arrivée d'un client!" yang di bawahnya bertuliskan dialogue dengan huruf tebal, dan jika di-klik, akan muncul halaman baru yang menyajikan video YouTube berjudul à la réception de l'hôtel yang disertai transkrip di bawahnya.

2. Contenu communicative (Konten komunikatif)

Dari kelima tautan web yang menyajikan materi Français de l'Hôtellerie, hanya ada 1 tautan yang menyajikan contenu communicative, yaitu tautan <https://leflpourlescurieux.fr/terminologie-de-l-hotellerie-a2/> dengan topik La terminologie de l'hôtellerie. Contenu communicative tersebut berupa kolom komentar yang dapat digunakan oleh pengguna laman untuk memberikan komentar mengenai materi yang sedang dipelajari.

3. Contenu grammatical (Konten gramatikal)

Pada materi Français de l'Hôtellerie yang tersedia dalam laman <https://www.lepointdufle.net>, tidak terdapat konten gramatikal atau pembelajaran tata bahasa, karena di dalamnya hanya berisikan materi atau informasi mengenai pembelajaran bahasa Perancis bidang perhotelan. Namun, di salah satu tautan topik yaitu Site de français du tourisme et de l'hôtellerie – Activités variées terdapat kolom grammaire untuk membantu pengguna mempelajari bahasa Perancis secara umum.

4. Contenu culturel (Konten budaya)

Contenu culturel yang terdapat dalam materi Français de l'Hôtellerie adalah dengan adanya media audiovisual berupa video pembelajaran yang menampilkan keadaan perhotelan di Perancis. Hal ini memberikan visualisasi yang jelas dan contoh praktis, sehingga mempermudah pemahaman pengguna dalam proses belajar. Dengan demikian, pengguna dapat melihat secara langsung cara kerja bidang perhotelan di negara Perancis melalui video tersebut.

5. Methodologie (Metodologi)

1. Documents (Dokumen)

Dalam beberapa materi Français de l'Hôtellerie, ditemukan dokumen dalam berbagai format, seperti PDF, DOC, serta MP3 yang dapat diunduh dan berisi materi dengan beragam topik. Selain itu, terdapat total 40 video mengenai pembelajaran bahasa Perancis di bidang perhotelan dalam topik ke-4, yang dapat diakses melalui tautan <https://webtv.hotellerie-restauration.ac-versailles.fr/>. Berbagai format tersebut sangat membantu proses pembelajaran menjadi lebih menarik dan efektif.

2. Activités (Aktivitas)

Berdasarkan analisis, dalam materi Français de l'Hôtellerie terdapat 2 aktifitas pembelajaran, yaitu Compréhension Orale yang berbentuk audio maupun audiovisual dan Compréhension Écrite (CÉ) yang berupa membaca/memahami isi teks yang tersedia dalam tiap tautannya. Untuk latihan Compréhension Orale, pengguna dapat mengulangi audio dan melihat transkrip untuk memastikan informasi yang didengarnya. Sementara itu, untuk latihan Compréhension Écrite, disajikan latihan soal dalam bentuk pilihan ganda maupun menjodohkan berdasarkan pemahaman dari teks yang tersedia. Dalam hal ini, pengguna juga dapat mengoreksi hasil jawaban mereka sendiri.

3. Grammaire (Tata bahasa)

Dalam materi Français de l'Hôtellerie tidak terdapat konten gramatikal karena materi yang disajikan mengenai bahasa Perancis bidang perhotelan. Namun, laman <https://www.lepointdufle.net> sendiri menyajikan tema khusus gramatikal, sehingga pengguna yang akan mempelajari bahasa Perancis untuk tujuan khusus (FOS) dapat mempelajari tata bahasa terlebih dahulu.

4. Phonétique (Fonetik)

Berdasarkan analisis, materi Français de l'Hôtellerie pada laman <https://www.lepointdufle.net> tidak membahas fonetik karena difokuskan pada pembelajaran bahasa Perancis bidang perhotelan.

6. Pédagogie (Pengajaran)

1. Organisation du travail (Organisasi kerja)

Dalam materi Français de l'Hôtellerie yang disajikan dalam laman <https://www.lepointdufle.net>, terdapat organisasi kerja (organisation du travail) atau tahapan-tahapan kerja yang jelas untuk pengguna, seperti adanya consignes yang disarankan untuk memudahkan pembelajaran, misalnya, “Avant l'écoute. Cochez la bonne réponse!”, “Lisez le texte et complétez le tableau de réponses tout en bas de cette page!”, dan “Indiquez ce que signifie chaque catégorie!”.

2. Rôle de l'enseignant (Peran pengajar)

Pada laman <https://www.lepointdufle.net>, tidak ada peran pengajar atau bimbingan langsung dalam proses belajar dikarenakan laman ini bersifat fleksibel, di mana setiap individu bertanggung jawab atas proses belajarnya sendiri, yang dikenal sebagai autonomous learning.

7. Relation avec les travaux du Conseil de l'Europe (Hubungan dengan Pekerjaan Dewan Eropa)

Menurut hasil analisis, laman <https://www.lepointdufle.net> tidak secara eksplisit mengacu pada relation avec les travaux du Conseil de l'Europe karena laman ini merupakan kumpulan dari situs-situs pembelajaran bahasa Perancis yang ada di internet. Namun, peneliti percaya bahwa media pembelajaran, baik dalam bentuk cetak maupun digital, melewati proses panjang untuk menghasilkan kualitas yang baik dan tentunya memerlukan peran pemerintah dalam prosesnya. Hal ini bertujuan untuk memastikan bahwa isi materi yang terdapat dalam media pembelajaran tersebut telah lulus sensor atau proses hukum sehingga dapat diterbitkan. Demikian pula dengan kelima tautan situs materi Français de l'Hôtellerie yang terkumpul dalam laman <https://www.lepointdufle.net>. Sebagai contoh, pada salah satu tautannya menyebutkan “Le contenu du site (textes, sons, images, photographies, schémas, logo, marques, etc.) est protégé par le droit de la propriété intellectuelle. Sous réserve des exceptions légales prévues par le Code de la propriété intellectuelle et le Code des relations entre le public et l'administration, toute reproduction et/ou communication de tout ou partie du contenu du site est soumise à autorisation préalable et expresse de l'Onisep. L'utilisation des différents contenus du site protégés par le droit de la propriété intellectuelle ou le droit de la propriété industrielle sans autorisation écrite de l'Onisep, sur tout support, à des fins de valorisation de produits ou de services, notamment à des fins commerciales, est interdite sous peine de poursuites.”

Adapun hasil kesesuaian materi Français de l'Hôtellerie pada laman <https://www.lepointdufle.net> dengan acuan oleh CCIP (Chambre de Commerce et d'Industrie de Paris).

Tabel 2. Kesesuaian materi Français de l'Hôtellerie dengan acuan oleh CCIP

No.	Kriteria	Kesesuaian	Keterangan
1.	Accueillir et installer le client dans sa chambre.	✓	Terdapat dalam topik ke-4, Hôtellerie et restauration – Cours en video, dengan beberapa judul videonya yaitu: arrivée d'un client anglais, arrivée d'un client de société, arrivée d'un client individuel, conciergerie, walk-in. Selain itu, terdapat pula dalam topik ke-5, La terminologie de l'hôtellerie, di salah satu media pembelajarannya yang berupa video YouTube berjudul à la réception de l'hôtel.

2.	Expliquer les conditions de réservation (individuel ou groupe).	✓	Terdapat dalam topik ke-4, Hôtellerie et restauration – Cours en video, dengan beberapa judul videonya yaitu: réservation d'un client de société, réservation d'un client individuel, check-in, réservation téléphonique. Selain itu, terdapat pula dalam topik ke-5, La terminologie de l'hôtellerie, di salah satu media pembelajarannya yang berupa video Youtube berjudul réserver une chambre d'hôtel par telephone.
3.	Facturer, faire payer, régler (oralement) un litige mineur.	✓	Terdapat dalam topik ke-4, Hôtellerie et restauration – Cours en video, dengan beberapa judul videonya yaitu: départ d'un client anglais, départ d'un client de société, départ d'un client individuel, communiquer sur la modularité des tarifs, le traitement d'une réclamation client, check-out.
4.	Rédiger une lettre, un télex, une télécopie, en réponse à une situation donnée relevant de l'hôtellerie.	✗	Dari kelima topik materi mengenai pembelajaran Français de l'Hôtellerie yang terdapat pada laman https://www.lepointdufle.net , tidak ditemukan pembelajaran yang mengacu pada poin ke-4 dari acuan CCIP.
5.	Concevoir et élaborer un court document d'information, de fidélisation, ou de promotions de prestations hôtelières.	✓	Terdapat dalam topik ke-4, Hôtellerie et restauration – Cours en video, dengan beberapa judul videonya yaitu: avis sur les sites de commentaires et hôtellerie, présentation de l'hôtel Okko, technique de l'upsale, information cence à un segmentaire « femme d'affaires ».

Berdasarkan hasil analisis data pada tabel di atas mengenai kesesuaian materi Français de l'Hôtellerie dengan acuan oleh CCIP, hanya terdapat 4 dari 5 poin yang sudah memenuhi kriteria CCIP, sehingga dapat disimpulkan bahwa materi Français de l'Hôtellerie yang terdapat dalam laman <https://www.lepointdufle.net>, belum sepenuhnya memenuhi atau sesuai dengan acuan CCIP. Untuk poin ke-4 acuan CCIP, tidak sama sekali ditemukan unsur materi rédiger une lettre, un télex, une télécopie, en réponse à une situation donnée relevant de l'hôtellerie yang dipublikasikan oleh laman tersebut. Ketidakhadiran unsur tersebut menunjukkan adanya kekurangan dalam materi yang disajikan, sehingga perlu adanya peninjauan dan perbaikan untuk memastikan bahwa materi Français de l'Hôtellerie dapat memenuhi standar yang ditetapkan oleh CCIP. Dengan demikian, untuk meningkatkan kualitas materi dan kesesuaian dengan acuan CCIP, diperlukan tambahan konten yang relevan serta sesuai dengan kebutuhan pembelajar untuk mencapai tujuan dan kompetensi yang telah ditetapkan.

SIMPULAN

Laman <https://www.lepointdufle.net> adalah portal FLE online tertua yang menyediakan 17.300 tautan untuk mempelajari dan mengajar bahasa Perancis. Dengan beragam tema dan subtema materi, termasuk materi FOS khususnya Français de l'Hôtellerie. Namun, sebelum menyampaikan materi pembelajaran tersebut, sangat penting untuk melakukan analisis terlebih dahulu guna menentukan apakah materi tersebut dapat digunakan sebagai sumber belajar yang sesuai dengan tujuan dan standar kompetensi. Oleh karena itu, analisis deskriptif diterapkan untuk mengidentifikasi materi pembelajaran berdasarkan teori Bérard, yang terdiri dari 7 kriteria, yaitu: (1) Type de matériel; (2) Public; (3) Structure générale de la méthode; (4)

Contenu; (5) Méthodologie; (6) Pédagogie; dan (7) Relation avec les travaux de Conseil de l'Europe.

Selain itu, acuan dari CCIP juga digunakan untuk menganalisis kesesuaian materi pembelajaran Français de l'Hôtellerie. Berdasarkan hasil analisis pada bagian pembahasan, dapat diketahui bahwa materi pembelajaran Français de l'Hôtellerie pada laman <https://www.lepointdufle.net> yang paling banyak ditemukan adalah mengenai métiers d'hôtel. Dari kelima topik materi Français de l'Hôtellerie, 3 diantaranya membahas métiers d'hôtel, khususnya pada topik ke-1 hingga ke-3 yang menjelaskan dan mendeskripsikan beragam pekerjaan di bidang perhotelan. Hal tersebut tidak termasuk ke dalam acuan CCIP, sehingga materi tersebut hanya dapat digunakan sebagai materi tambahan untuk membantu pembelajar memahami beragam pekerjaan di bidang perhotelan serta membantu mereka untuk menentukan pekerjaan yang cocok. Sedangkan dari hasil analisis kesesuaian dengan acuan CCIP, materi Français de l'Hôtellerie pada laman <https://www.lepointdufle.net> belum sepenuhnya sesuai dengan acuan CCIP karena hanya terdapat 4 dari 5 poin saja yang sudah memenuhi kriteria. Dari 4 poin kriteria tersebut, banyak ditemukan kesesuaiannya pada topik ke-4 dengan judul Hôtellerie et restauration – Cours en video serta topik ke-5 dengan judul La terminologie de l'hôtellerie. Namun, terdapat beberapa kekurangan pada topik ke-4 tersebut, yaitu tidak adanya translate atau transkrip di seluruh video, kualitas video dan audio yang kurang baik, serta beberapa video yang tidak dapat diakses dikarenakan format tidak mendukung atau sumber tidak ditemukan. Oleh karena itu, secara keseluruhan, laman ini hanya disarankan untuk digunakan sebagai alternatif pembelajaran tambahan atau sebagai materi pendukung dalam mempelajari bahasa Perancis bidang perhotelan.

SARAN

Berdasarkan pemaparan hasil penelitian di atas, terdapat beberapa saran atau rekomendasi yang dapat peneliti sampaikan. Pertama, bagi para pembelajar, disarankan untuk menggunakan materi dari laman ini sebagai sarana latihan mandiri atau hanya sebagai alternatif pembelajaran tambahan dalam mempelajari Français de l'Hôtellerie. Kedua, bagi para pengajar, laman ini dapat dipertimbangkan sebagai salah satu alternatif sumber ajar untuk pembelajaran bahasa Perancis, bahkan lebih lanjut untuk bahasa Perancis tujuan khusus atau FOS. Ketiga, bagi peneliti selanjutnya yang akan mengkaji penelitian serupa, disarankan untuk terlebih dahulu menguasai teori analisis materi pembelajaran guna mempermudah proses analisis. Selain itu, calon peneliti disarankan untuk melakukan analisis yang lebih mendalam dan tidak hanya dari segi materi saja. Banyaknya pilihan menu dan topik pada laman ini juga dapat dijadikan pilihan seperti misalnya menganalisis keseluruhan materi FOS maupun topik lainnya.

UCAPAN TERIMA KASIH

Peneliti mengucapkan terima kasih yang sebesar-besarnya kepada semua pihak yang berkontribusi dalam penelitian ini, terutama kepada dosen pembimbing, Ibu Dra. Iim Siti Karimah, M.Hum., dan Ibu Dr. Farida Amalia, M.Pd., yang telah memberikan bimbingan, arahan, serta saran yang berharga. Terima kasih pula kepada dosen-dosen Program Studi Pendidikan Bahasa Perancis FPBS UPI yang telah membantu memberikan masukan dan dukungan selama proses penelitian. Selain itu, peneliti berterima kasih kepada teman-teman seperjuangan mahasiswa Pendidikan Bahasa Perancis FPBS UPI angkatan 2020 atas kebersamaan dan dukungannya.

DAFTAR PUSTAKA

- Adnyana, I. M. D. M. (2021). Populasi dan Sampel. *Metode Penelitian Pendekatan Kuantitatif*, 14(1), 103–116.
- Akmansyah, M. (2012). Pemerolehan Bahasa sebagai Kemampuan Bawaan. *Jurnal Al Bayan UIN Raden Intan*, 4(2), 73886.
- Amin, N. F., Garancang, S., Abunawas, K., Makassar, M., Negeri, I., & Makassar, A. (2023). KONSEP UMUM POPULASI DAN SAMPEL DALAM PENELITIAN. 14(1), 15–31.
- Florence Mourlhon-Dallies. (2008). *Enseigner une langue à des fins professionnelles*.
- Nilamsari, N. (2014). Memahami Studi Dokumen Dalam Penelitian Kualitatif. *Wacana*, 8(2), 177–1828.

- Purwono. (2008). 25-53-1-SM.pdf. In Universitas gajah mada (pp. 66–72).
- Rais, A. R. D., Sudrajat, R. T., & Mahardika, R. Y. (2020). Metodologi Penelitian. Parole (Jurnal Pendidikan Bahasa Dan Sastra Indonesia), 3(4), 505–514.
- Richer, J. (2018). Benezit Dictionary of Artists, 15–30. <https://doi.org/10.1093/benz/9780199773787.article.b00152301>
- Sugiyono. (2015). Metode Penelitian Kombinasi (Mix Methods). Bandung : Alfabeta.
- Suhartono, C. W. (2013). PENGAJARAN BAHASA PERANCIS PERHOTELAN DI SMK. <http://belajarilmukomputerdaninternet.blogspot.com/2013/06/bahasa-perancis-perhotelan.html>
- Susanti, N. (2010). MATERI MENYIMAK NIVEAU I DALAM SITUS [HTTP://WWW.LEPOINTDUFLE.NET](http://WWW.LEPOINTDUFLE.NET) SEBAGAI ALTERNATIF PEMBELAJARAN BAHASA PERANCIS ON-LINE. Unpublished Thesis. Universitas Pendidikan Indonesia.
- Wulansari, A. (2019). ANALISIS MATERI PEMBELAJARAN FRANÇAIS DE L'HÔTELLERIE ET DE LA RESTAURATION DALAM LAMAN [HTTP://WWW.METIERS-HOTEL-RESTO.FR](http://WWW.METIERS-HOTEL-RESTO.FR). Unpublished Thesis. Universitas Pendidikan Indonesia.